

A photograph of a family of three—a woman and two young boys—sitting on a wooden bench in a forest. They are viewed from behind, looking out over a calm lake. The woman is wearing a red sleeveless top, and the boys are wearing blue and striped shirts. The forest is lush with green trees, and a wooden structure with a shingled roof is visible in the upper right. The text 'ULKOILE' is in large white capital letters, 'eteläisen Pirkanmaan' is in a smaller white script font, and 'LUONNOSSA' is in large white capital letters.

ULKOILE

eteläisen Pirkanmaan

LUONNOSSA

SISÄLLYSLUETTELO

AKAA

Monipuolinen Terisjärven luontopolku 5

Kylmäkoski DiscGolfPark – heittäjien huippupaikka 6

Luonnonkaunis Haihunkoski 7

PÄLKÄNE

Pakanrannan rantareitti – tekemistä koko perheelle 8

Pyykkisaaren laavu – kätevä lähiretkikohde 10

Hikiliikkujan Syrjänharju 11

URJALA

Pietarin polku – keskustasta metsän keskelle 12

Soutumiesten lenkki ja Kannonkolon laavu – suunnittele oma retkesi 13

Lintubongarin Kortejärvi 14

Esteetöntä kulkua Kirkonkylän laavulle 15

VALKEAKOSKI

Rapolanharjun maisemat ja tunnelma tekevät vaikutuksen 16

Riippusiltojen lenkki – rengasreitti keskellä kaupunkia 17

Liikuntaelämyksiä ympäri vuoden 18

Valmarinniemi saarineen tarjoaa monipuolisia retkeilypaikkoja 19

Löydä lisää käyntikohteita eteläisellä Pirkanmaalla! 20

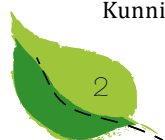
Kunnioita luontoa ja huomioi muut liikkujat 22

LÖYDÄ ITSESI LUONNOSTA!

Eteläisen Pirkanmaan alueelta löytyy runsaasti mielenkiintoisia ulkoilukohteita kaikille liikkujille. Akaa, Pälkäne, Urjala ja Valkeakoski tarjoavat seikkailukohteita aina urbaanista kaupunkiympäristöstä erämaiseen rauhaan.

Tämä esite vie sinut löytöretkelle alueen monipuolisiin mahdollisuuksiin ja esittelee sinulle osan huikeista ulkoilumaastoista, joita eteläinen Pirkanmaa sinulle tarjoaa.

Toijalan Satama
Satamatie 331

Nahkialanvuoren parkkipaikka
Vuoritie, Toijala

Terisjärven luontopolku on noin yhdeksän kilometrin mittainen vaihteleva reitti Akaan Toijalassa. Monipuolisen luontopolun varrella voit bongailla lintuja, pysähtyä laavulle ja reippailla kuntoportailla. Reitin voi kulkea molempiin suuntiin.

Nahkialanvuorelta lähdettäessä on mahdollista kiertää 2,5 kilometriä pitkä Nahkialanvuoren kuntorata, jonka varrella olevalla laavulla voi pysähtyä nauttimaan retieväistä. Jos kuitenkin kaipaat pitempää lenkkiä, voit suunnata moottoritien yli pitkin ainutlaatuista puusiltaa ja jatkaa kohti Terisjärveä sekä Toijalan Satamaa.

Terisjärvi on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi luontokohdeksi, jonka ympäristössä pesiviä kymmeniä lintulajeja voit tiirailla lintutornista käsin. Alueen luonnosta on kerrottu opastauluissa.

Luontopolun varrella on kaksi laavua, joista Nahkialan kuntoradan varrella oleva laavu sijaitsee keskellä metsää ja Kangassaaren laavu Sataman kärjessä Vanajaveden kauniissa maisemissa.

KYLMÄKOSKI DISCGOLFPARK – HEITTÄJIEN HUIPPUPAIKKA

Kylmäkoski DiscGolfPark
Savikoskentie 983

Akaassa sijaitseva Kylmäkoski DiscGolfPark tarjoaa haastetta kokeneemmallekin kiekon heittäjälle. Suomen ensimmäinen 27-väyläinen frisbeegolfrata kulkee Savikosken jylhissä maisemissa, eikä radasta puutu laaksoa tai kukkulaa.

Savikoskella voit nähdä maamme huippujen edesottamuksia, sillä radalla järjestetään aktiivisesti erilaisia kisoja, kuten viikkokisoja touko-syyskuussa. Rataa ylläpitää Kylmäkosken Veikkojen alaisuudessa toimiva Woodpeckers DiscGolf.

HAIHUNKOSKI

Haihunkoski on viihtyisä luonnonmiljöö Akaan Viialan taajamassa Tarpianjoen rannalla. Virtaavan kosken äärellä voit nauttia vaikka piknikistä tai vain luonnonrauhasta sekä kauniista maisemista.

Kosken ylittää kaunis neliaukkoinen kivisilta, joka on noin 50 metriä pitkä. Puista kävelysiltaa somistavat rakkauslukot symboloivat rakkauden kestävyyttä.

Haihunkoski on myös lohikalastajien suosiossa: virtauksesta nousee muun muassa kirjolohta, kuhaa ja suurtoutainta.

Alueen tarjonta laajenee lähitulevaisuudessa, kun rantaan rakentuu yleinen sauna sekä pieni kesäkahvila.

Haihunkoski
Rautatienkatu 26

PÄLKÄNE

PAKANRANNAN RANTAREITTI – TEKEMISTÄ KOKO PERHEELLE

Pakanrannan uimaranta
Uimarannantie 14

Pakanrannan uimaranta on upea paikka viettää koko perheen liikunnallista kesäpäivää vedessä iloiten, laiturilla nauttien tai rantalentopalloa pelaillen. Pulikoinnin lomassa lapset voivat mennä puuhailemaan leikkipaikalle tai koko perhe voi lähteä yhdessä esteettömälle ulkoilureitille. Esteetön 700 metrin reitti päättyy katselulavalle, matkalla on jonkin verran korkeuseroja. Kannattaa olla tarkkana, sillä reitin varrelta löytyy useita rautalangasta tehtyjä taideteoksia. Katselulavalta on vielä mahdollista jatkaa matkaa niemen kärkeen pientä luontopolkua pitkin, tämä osuus ei ole esteetön.

Hikiliikkuja suuntaa kohti ulkoilukuntalaitteita, joissa voi kohottaa kuntoa raittiissa ulkoilmassa. Rannan nurmikentällä on reilusti tilaa herkutella piknik-lounaalla ja jos satuit unohtamaan omat eväsi kotiin, niin eipä hätää – kesäkioski pelastaa tilanteen!

PYYKKISAAREN LAAVU – KÄTEVÄ LÄHIRETKIKOHDE

Luopioisten Seuratalo
Seuratie 1

Pyykkisaaren laavu on mukava retkikohde kaikille luonnossa viihtyville. Parkkipaikalta pääset tien ylityksen jälkeen pyörätietä pitkin järven rantaan, josta alkavat pitkospuut. Pian vastaasi tulee pieni lintutorni, jonne voit kavuta ihailemaan maisemia. Reitti jatkuu kapeana polkuna laavulle, jonne voit istahda nauttimaan retkieväistä. Mikäli suunnittelet makkaranpaistoa, nappaa polttopuut mukaasi reitin varrelta. Koko reitin pituus parkkipaikalta on noin 1,3 kilometriä.

HIKILIIKKUJAN SYRJÄNHARJU

Syrjänharjun ulkoilualueelta löytyy monipuolisia ulkoiluvaihtoehtoja. Voit valita joko 6,2 kilometriä pitkän Syrjänharjun kuntoradan tai 4,8 kilometriä pitkän Isokankaan lenkin. Kuntoradan varrella olevissa kuntoportaissa ja -laitteissa voit treenata monipuolisesti ja frisbeegolfradalla pääset näyttämään kykysi tarkkuusheitossa. Ulkoilun lomassa kannattaa nauttia Pälkäne-portailta avautuvista maisemista.

Talvella reiteistä pääset nauttimaan hiihtämällä ja löytyypä alueelta myös pulkkamäki. Nälän yllättäessä pääset syömään eväitä laavulle nuotion lämpöön. Laavuja on kaksi ja Pikku-Sappeen laavulta löytyy myös ulkokäymälä.

Tarkemmat reittikartat löytyvät kailta lähtöpaikoilta.

**Kuntoradan
parkkipaikka**
Syrjänharjuntie 4

Taukopaikka Aapiskukko
Tervapirtintie 7

Pikku-Sappeen alue
Pikku-Sappeentie

Ampumaradan maja
Ampumaradantie 2

Urjalan
urheilukenttä
Urheilukentäntie

PIETARIN POLKU – KESKUSTASTA METSÄN KESKELLE

Pietarin polku on noin 7,5 kilometriä pitkä reitti, joka kulkee vaihtelevissa maastoissa. Reitillä on muutamia eri vaihtoehtoja, joilla voit suunnitella itsellesi sopivan matkan kuljettavaksi. Lähtöpaikka on kätevästi Urjalan keskustassa, jossa on runsaasti parkkipaikkoja.

Pietarin polku sopii hyvin päiväretkeilykohteeksi ja halutessasi voit poiketa evästauolle KannonkOLON laavulle, noin 200 metrin päähän reitiltä. KannonkOLON laavun kautta on mahdollista yhdistää reittiin Soutumiesten lenkki, jolloin koko matkan pituudeksi tulee 13,2 kilometriä.

Soutumiesten lenkin pituus on kokonaisuudessaan 5,9 kilometriä, mutta voit valita myös viitoitettuja oikopolkuja. Pidemmälle tauolle voit istahtaa KannonkOLON laavulle, jossa on tulentekopaikka polttopuineen. Lyhin matka, noin 200 metriä, laavulle on Mahnuntien lähtöpaikalta. Jätevedenpuhdistamon parkkipaikalta matkaa kertyy noin 2 kilometriä ja Salmentien lähtöpaikalta noin 3,5 kilometriä. Voit siis itse valita, kuinka pitkän matkan haluat ulkoilla. Reitillä näet monenlaisia maisemia aina synkeästä kuusikosta jäkäläiseen kalioon ja avaraan peltomaisemaan.

Salmentien lähtöpaikka
Salmentie 496

Urjalan jätevedenpuhdistamo
Koskuentie 76

Mahnuntien lähtöpaikka
Mahnunpolku 77

LINTUBONGARIN KORTEJÄRVI

Kortejärven lintutorni
Ahojentie 146

Kortejärven lintutornilla pääset ihailemaan vesilintuja ja varsinkin kevätmuuton aikaan siellä on mahdollista bongata sekä tavallisempia siivekkäitä että harvinaisempia tuttavuuksia. Alueella on lintutornin lisäksi tulenteko- paikka, ulkokäymälä sekä pöydät eväiden syömistä varten.

Kortejärvi on valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelman kohde, joka syntyi, kun järven veden korkeutta laskettiin 1940-luvulla. Järvi on tärkeä lintujen kevätmuutonaikainen levähdyspaikka ja sen pesimälinnusto on myös merkittävä.

ESTEETÖNTÄ KULKUA KIRKONKYLÄN LAAVULLE

Urjalan keskustan tuntumassa on esteetön 1,4 kilometrin pituinen ulkoilureitti. Leveällä hiekkapohjaisella polulla pääset nauttimaan luonnosta vaikkapa lastenvaunuja työnnettäessä ja jos satut osumaan paikalle oikeaan aikaan, voit löytää mustikoita välipalaksi. Reitin varrella on esteetön laavu ja tulentekopaikka. Lisäksi löytyy ulkokäymälä, joka ei ole esteetön. Reitillä ei ole valaistusta. Parkkipaikalta laavulle on matkaa noin 200 metriä.

Kirkonkylän laavu
Uutisjärventie 12

Voipaala
Sääksmäentie 772

RAPOLANHARJUN MAISEMAT JA TUNNELMA TEKEVÄT VAIKUTUKSEN

Sääksmäen erikoisuus on yli 70 metriä korkea **Rapolanharjun linnavuori**, jonka huipulta avautuu jylhät näköalat Vanajaveden laakson kansallismaisemaan. Harjua ympäröi maan merkittävimpiin kuuluva muinaismuistoalue, jossa on uhrikivien ja hautojen mukaan asuttu jo 3 500 vuotta sitten.

Voipaalan taidekeskuksesta lähteviä reittejä pitkin pääset harjun lehtojen ja aarnikuusten keskelle. Rapolanharjun rinnereitit (1,1 kilometriä tai 6 kilometriä) ovat helppokulkuisia, mutta sisältävät huomattavia korkeuseroja. Maasto ei ole esteetön. Voit nauttia retkievalit harjun jylhien näköalojen äärellä tai pysähtyä herkuttelemaan Voipaalan kartanokahvilaan.

Rapolanharjulla järjestetään kesäkautena maksuttomia yleisöopastuskierroksia sunnuntaisin.

Valkeakosken yksi kauneimmista kierroksista lähtee keskustasta. **Uniikilla Riippusiltojen lenkillä** voit nauttia maisemista lenkkeillen tai kuntoillen.

Maisemalenkin (3,3 kilometriä) taitat joko pyörällä tai kävellen. Lenkin lomassa voit pysähtyä kaupungin upeimmalle ulkoliikunta- paikalle vahvistamaan lihaskuntoa ja aistimaan retkielämää nuotiotulen loimussa. Ulkokuntosalit ja nuotiopaikat löydät Kirjaslammelta ja Riippusiltojen vierestä (tuo poltto- puut mukana).

Pääset Riippusiltojen lenkille aivan kaupungin keskustasta, suuntaa Mallasveden rantamaisemiin niin löydät reitille.

Rengasreitille pääset esim.
Kirkonrannan vierasvenesatama
Hakalantie 4

Korkeakangas
Veikko Hakulisen tie 150

Korkeakankaan luonnon maastopolut, korkeuserot ja vaihtelevat reitit (1–5 km) sopivat mainiosti lenkkeilyyn, maastopyöräilyyn, hiihtoon tai suunnistukseen.

Mäen kuntoportaat haastavat liikujan neljälläsadalla askelmallaan. Alueelta löydät myös frisbeegolfraudan, kuntoiluvälineitä sekä kaksi kotaa (tuo polttopuut mukasi).

Valmarinniemen pääset Riuttasaareen kävelen kävelysillan kautta. Saarien välisellä kannaksella on nuotiopaikka ja uimiseen soveltuva ranta. Pidemmällä Riuttasaarella on myös nuotiopaikka ja kuivakäymälä. Alueella kiertää luontopolku (1 km). Rantautuminen lähelle Riuttasaaren nuotiopaikkaa onnistuu myös isommallakin veneellä Valmarinniemen laiturista.

Mikäli liikut veneellä, pääset Viittasaaren ja Päärholminsaaren nuotiopaikoille. Molemmista saarista löytyy myös kuivakäymälät. Huh-tasaaresta löytyy rantautumislaituri, nuotiopaikka, kuivakäymälä ja laavu. Saarissa voi myös yöpyä teltalla (max. 2 vrk). Muistathan tuoda omat polttopuut.

**Valmarinniemen
virkistysalue**
Valmarintie 10

LÖYDÄ LISÄÄ KÄYNTIKOhteITA ETELÄISELLÄ PIRKANMAALLA!

pirkanhelmi.fi/ulkoilukohteet

*Laipanmaan retkeilyalue,
kulttuurireitit sekä Luopioisten
ulkoilukylä, jossa avautuu 2026
Rajalansaaren luontopolku.*

PÄLKÄNE

*Pumpparin laavu,
Riuttamäen valaistu kuntopolku,
skeittiparkki, liikenne- ja liikunta-
puisto Liikkis sekä Arajärven
luontopolku.*

VALKEA-
KOSKI

*Hauskanpituisto
Walklandia, Lotilan lenkki,
Santun lenkki, Vallonjärven
luontopolku ja Pappilanniemen
luontopolku.*

AKAA

URJALA

*Väinö Linnan reitti, Lammiharjun
ulkoilualue ja DiscGolfPark
sekä Kuulammin laavu ja
nuotiopaikka*

KUNNIOITA LUONTOA

ja huomioi muut liikkujat

PIDÄ LEMMIKIT KYTKETTYINÄ

Vapaana oleva koira voi vahingoittaa linnunpoikasia ja muita eläimiä pelkästään säikäyttämällä. Pitämällä koiran kytkettynä huomioit myös muut retkeilijät.

TARKKAILE ELÄIMIÄ JA NIIDEN POIKASIA RIITTÄVÄN KAUKAA

Eläimet ja linnut kaipaavat omaa rauhaa, erityisesti pesintäaikaana.

ÄLÄ VAHINGOITA KASVEJA

Suosimalla polkuja vältät kasvien talloutumista. Suurimmassa osassa alueita marjastus ja sienestys on sallittua, mutta joillakin suojelualueilla voi olla rajoituksia. Suojelualueilla, kuten kansallispuistoissa, ei saa poimia kasveja.

ÄLÄ MUOKKAA MAASTOA

Ympäristön muokkaaminen esimerkiksi maata kaivamalla tai hyppyreitä ja kivikasoja tekemällä on kielletty. Puiden vahingoittaminen esimerkiksi oksia katkomalla tai runkoihin raappamalla on kielletty.

SUOSI MERKITTYJÄ REITTEJÄ

Suosimalla merkittyjä reittejä vältät luonnon kulumista. Pysymällä merkityllä polulla edistät sekä luonnon hyvinvointia että omaa turvallisuuttasi.

TARKISTA LIKKUMISRAJOITUS-ALUEET JA -AJANKOHDAT

Monilla retkeilyalueilla on liikkumisrajoituksia esimerkiksi lintujen pesimä kautena. Tarkista omaa retkikohdetta ja reittiä koskevat rajoitukset etukäteen.

ANNA MUILLE TILAA YHTEISKÄYT- TÖREITILLÄ

Yhteiskäyttöreiteillä eri kulkumuodot kohtaavat. Pyöräile vain sallituilla reiteillä ja muista, että polkupyöräilijä väistää aina kävellen kulkevia. Noudattamalla varovaisuutta ja reitin suositeltua kiertosuuntaa vältät törmäysriskkejä. Ethän pysähdy keskelle polkua tai näköesteen taakse.

PIDÄ PERIAATTEENA, ETTÄ LEIRIYTYMISESTÄSI EI JÄÄ JÄLKEÄKÄÄN

LEIRIYDY VAIN SALLITUILLE PAIKOILLE

Tarkista etukäteen, missä voit leiriytyä. Luonnonsuojelualueilla, kuten kansallispuistoissa, leiriytyminen on yleensä sallittu ainoastaan erikseen merkityillä telttapaikoilla.

HUOMIOI MUUT RETKEILIJÄT

Tulenteko- ja taukopaikat ovat yhteisiä. Tee tilaa muille retkeilijöille. Anna muille mahdollisuus rauhoittua ja nauttia luonnon rauhasta.

KÄYTÄ VAIN MERKITTYJÄ JA HUOLLETTUJA TULENTEKOPAIKKOJA

Tulenteko ei ole jokaisen oikeus. Tulenteo on pääsääntöisesti sallittu vain huolletuilla ja merkityillä tulentekopaikoilla. Tarkista aina onko alueella voimassa maastopalovaroitus Ilmatieteen laitoksen sivuilta.

SUOSI RUOANLAITTOSSA RETKIKEITINTÄ

Retkikeittimen käyttö on sallittu myös maastopalovaroituksen aikana. Huomaa, että risukeittimien käyttö ei ole sallittua maastopalovaroituksen aikana niistä aiheutuvan kipinäintivaaran vuoksi. Kertakäyttögrillien käyttöä ei suositella.

KÄYTÄ TULENTEKOON VARATTUJA PUITA SÄÄSTELIÄSTI

Jos tulentekopaikalla on polttopuita tulentekoa varten, käytähän niitä kohtuullisesti. Varaa tulentekovälineet (tulitikut, sytykkeet ja puukko) mukaan. Älä revi tuohtia elävistä puista. Viimeinen tulipaikalta poistuva on aina vastuussa tulen sammuttamisesta. Nuotio on tärkeä sammuttaa huolellisesti, sillä metsäpalo voi syttyä kytemään jääneestä tulesta.

ÄLÄ ROSKAA, VAAN VIE ROSKAT MUKANASI

Muista ottaa roskapussi mukaan retkelle lähtiessäsi. Kaikissa retkeilykohteissa ei ole jätteistöitä tai kierrätyspisteitä. Pakkaamalla eväsi kestoastioihin vältät roskien syntymistä.

ÄLÄ POLTA ROSKIA

Pieniä määriä puhdasta paperia ja pahvia voit käyttää sytykkeenä tulentekopaikalla. Ethän polta muovia, alumiinia tai muuta metallia sisältäviä pakkauksia.

KOMPOSTOI OIKEIN

Ruoantähteitä ei saa heittää luontoon eikä kaikkiin käymälöihin. Kuivakäymälään voi laittaa pienen määrän ruuantähteitä. Tarkista käymälää koskevat ohjeet paikan päällä.

ÄLÄ TISKAA TAI PESEYDY SUORAAN VESISTÖSSÄ

Imeyttä käytetty pesuvesi maahan riittävän kauas vesistöistä ja vesipisteistä. Jos tiskaamiseen on mahdollisuus käyttää lämmintä vettä, ei tarvitse käyttää tiskiainetta.

HUOLEHDI HYVÄSTÄ HYGIENIASTA

Suosi peseytymisessä ekologisia pesuaineita ja saippuota ja imeytä pesuvedet maahan kaukana vesistöstä. Vilkkailta taukopaikoilla vesistöön kertyy helposti kolibakteereita, mikäli likavettä päästetään suoraan vesistöön.

Kosteuspyyhkeitä voi käyttää intiimi-hygieniasta huolehtimiseen. Huomaa kuitenkin, että useimmat kosteuspyyhkeet sisältävät muovia, eikä niitä saa laittaa käymälään, vaan ne pakataan pieneen pussiin ja tuodaan pois maastosta. Myös kuukautissuojien kääreet, siteet ja tamponit pakataan pieneen pussiin ja tuodaan pois luonnosta.

Lähde:
www.luontoon.fi
Metsähallitus

*akaa.fi
visitpalkane.fi
visiturjala.fi
valkeakoski.fi*

*Valokuvat: Tarja Halme, Sini Kantola, Tero Kukkamäki,
Tommi Käppi, Jukka Salminen, Pälkäneen kunta,
Riina Syrjänen, Rami Valonen.*

LEADER

Pirkan Helmi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Esite on tuotettu osana Erasmus+ rahoitteista Nature of Being in Nature -hanketta.